

СОСТОЈБА СО ГРИП - СЕЗОНА 2025/2026 (Четиринаесетта недела, до 05.04.2026)

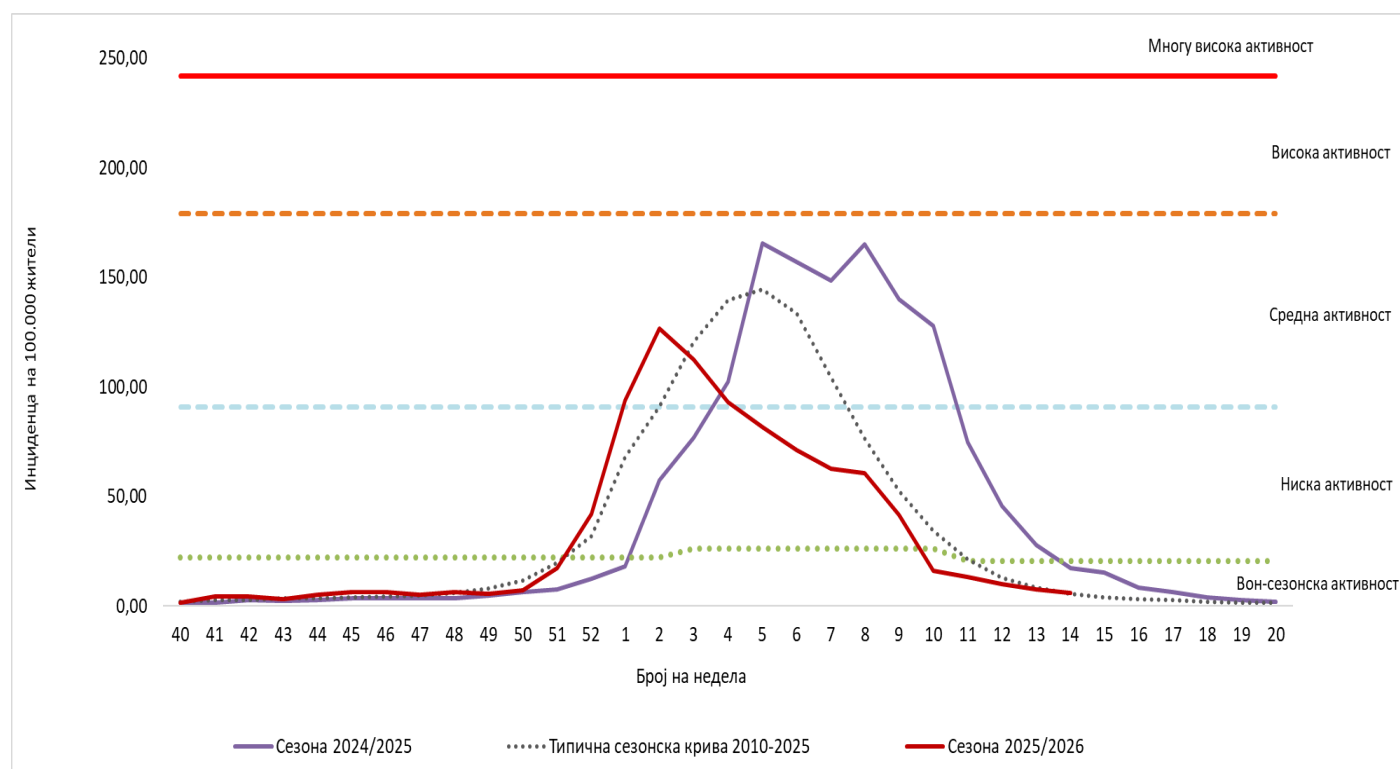
Неделни податоци

Во текот на 14-та недела од 2026 година (30.03-05.04.2026), се пријавени 110 ($I=6,0/100.000$) случаи на групни пријави за заболени од грип/заболувања слични на грип, за 22,5% помалку во споредба со претходната недела ($n=142$).

Бројот на пријавени лица оваа недела споредено со 14-та недела од минатата сезона ($n=319$) е намален за 65,5%, а во споредба со бројот за 14-та недела од типичната епидемиска крива (моделирана од последните 15 сезони) ($n=104$), зголемен е за 5,8%. (Графикон 1)

Во текот на 14-та недела, регистрираната инциденца е во рамките на вон-сезонска активност (Графикон 1).

Графикон 1. Нивоа на интензитет и неделна дистрибуција на заболени од грип/заболувања слични на грип според очекувана епидемиска крива 2010-2025, сезона 2024/2025 и сезона 2025/2026

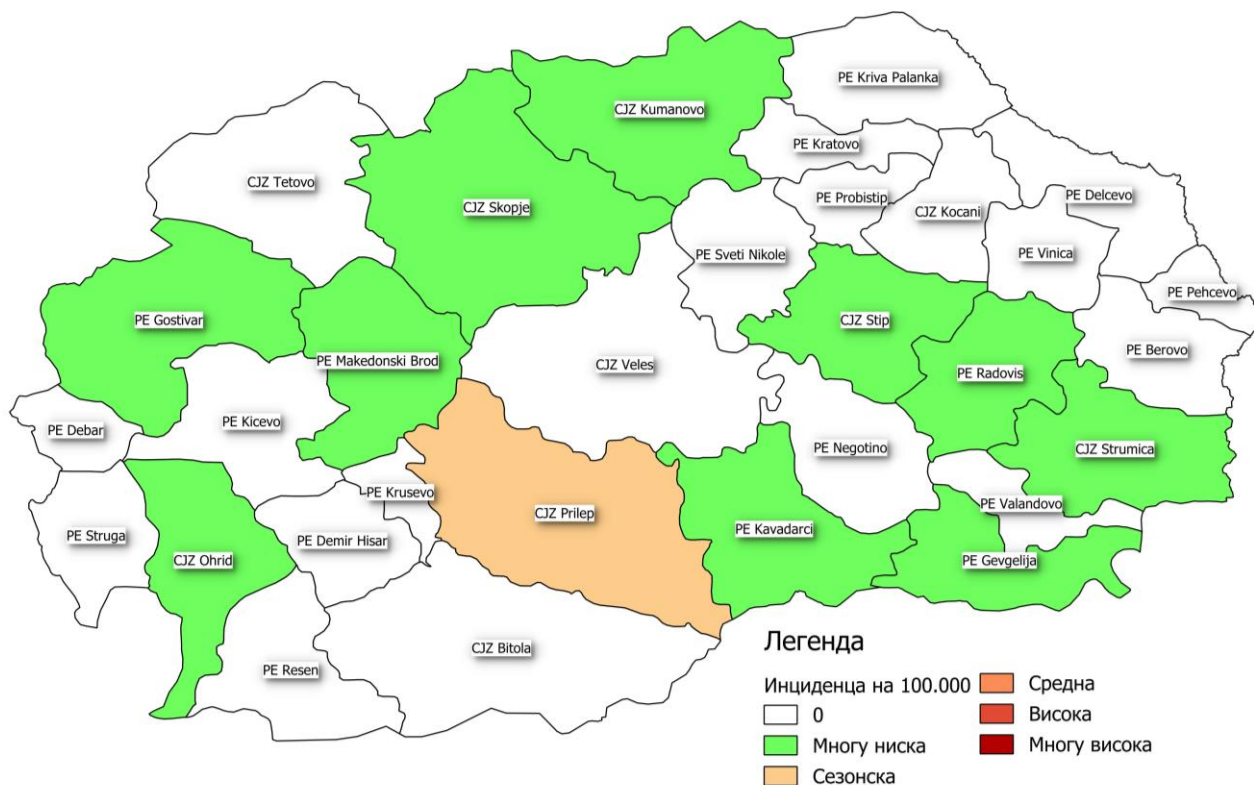

Во однос на возрасната дистрибуција, 64 лица се на возраст од 15-64 години, 24 се лица на возраст над 65 години, 12 деца на возраст од 0-4 години и 10 се деца на возраст од 5-14 години. Највисока инциденца ($12,4/100.000$) се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години.

Заболените лица се пријавени од 11 ЦЗ/ПЕ: Скопје – 42, Прилеп – 25, Охрид и Струмица – по 10, а во Гевгелија, Кавадарци, Куманово, Македонски Брод, Гостивар, Штип и Радовиш, бројот на пријавени случаи е помал од 10. Во Битола, Демир Хисар, Кичево, Ресен, Велес, Неготино, Свети Николе, Кочани, Берово, Винаца, Делчево, Пехчево, Крива Паланка, Кратово, Дебар, Струга, Крушево, Валандово, Тетово и Пробиштип, нема пријавени заболени лица од грип и заболувања слични на грип.

Во еден ЦЈЗ/ПЕ (ЦЈЗ Прилеп) се бележи сезонска активност, додека во 10 единици се бележи многу ниска активност на вирусот на грип. (Картограм 1)

Картограм 1. Ниво на активност на грип според инциденца на 100.000 жители, 14-та недела 2026

ВИРУСОЛОШКИ НАДЗОР

Во текот на 14-та извештајна недела од 2026 година, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, пристигнати се 48 материјали од рутинскиот и САПИ надзорот за лабораториско тестирање, паралелно тестирани за Influenza, SARS-CoV-2 и/или RSV.

Од вкупно тестираните материјали, детектиран е еден позитивен случај на Influenza А несубтипизиран.

Дополнително, од 13 тестирани примероци за RSV, детектирани се 2 позитивни случаи (RSV тип А). Во текот на оваа недела детектиран е еден позитивен случај на SARS-CoV-2.

ЕПИДЕМИОЛОШКИ НАДЗОР - Кумулативни податоци

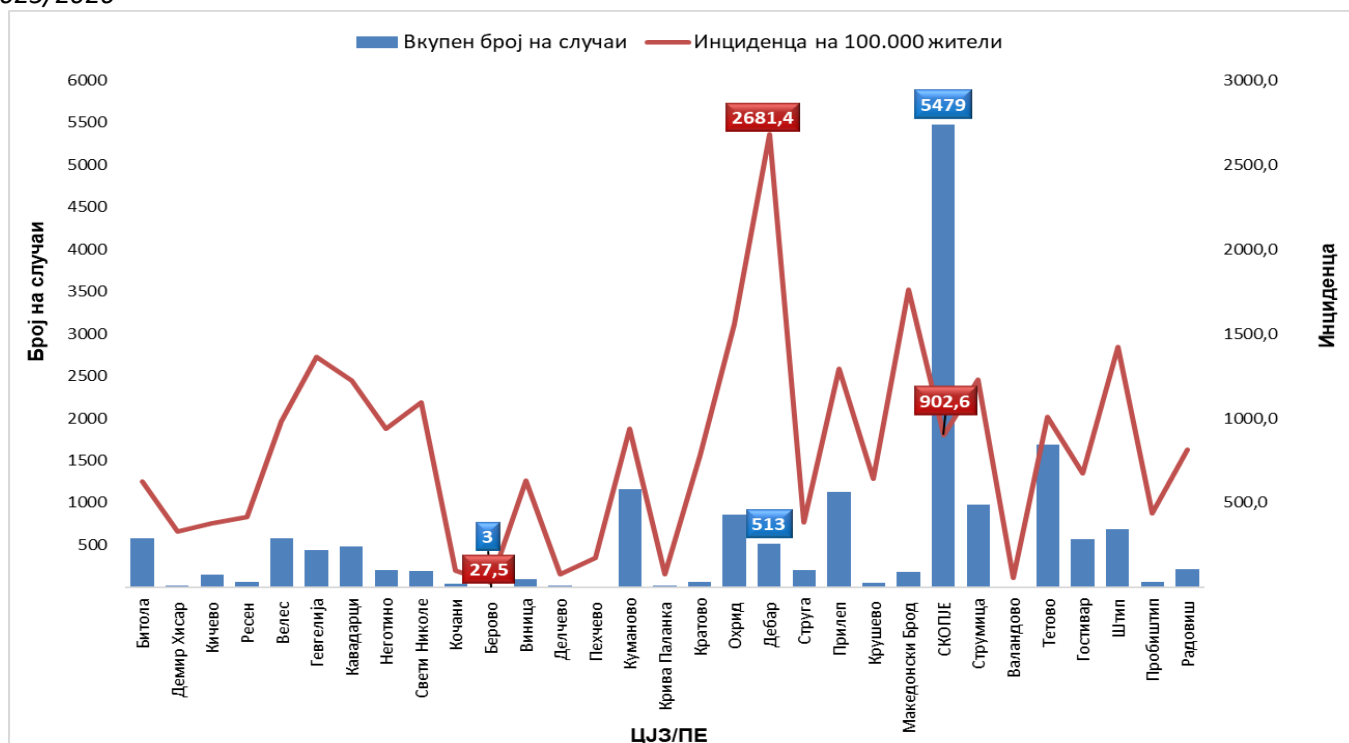
Во сезоната 2025/2026, вкупниот број на случаи на грип/заболувања слични на грип изнесува **16.722** ($I=910,4/100.000$).

Во споредба со истиот период од минатата сезона ($n=25.330$), бројот на пријавени случаи е намален за 34,0%, а во однос на моделот од последните 15 сезони ($n=20.538$) се регистрира намалување од 18,6%.

Кумулативно, заболениите се пријавени од сите ЦЈЗ/ПЕ. Најголем број на заболени лица ($n=5.479$) се регистрира на територијата на Скопје, додека највисока кумулативна инциденца ($I=2.681,4/100.000$) е регистрирана на територијата на Дебар ($n=513$). (Табела 1 во Прилог)

Во однос на дистрибуцијата на заболениите по возрасни групи, најголем број на заболени се пријавени во возрасната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) – 9.703 случаи (58,0%), а највисока инциденца ($2.022,4/100.000$) се регистрира во возрасната група од 0-4 години ($n=1952$). (Графикон 2, Табела 1 во Прилог)

Графикон 2. Дистрибуција на случаите сезонски грип по ЦЈЗ/ПЕ и инциденца на 100.000 жители, сезона 2025/2026

Дистрибуција на случаите од сезонски грип/заболувања слични на грип по месеци (Табела 1 во Прилог):

- октомври – 338 случаи или 2,0%
- ноември – 438 случаи или 2,6%
- декември – 1.324 случаи или 7,9%
- јануари – 9.315 случаи или 55,7%
- февруари – 4.336 случаи или 25,9%
- март – 861 случаи или 5,1%
- април (до 05.04.2026) – 110 случаи или 0,7%

Во текот на сезоната на грип, регистрирани се четири починати лица асоцирани со грип.

ВИРУСОЛОШКИ НАДЗОР - Кумулативни податоци

Од почетокот на сезоната 2025/2026, заклучно со 14-та недела/2026, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РСМ пристигнати се 1.195 материјали од рутинскиот и сентинел САРИ надзорот. Сите пристигнати материјали се тестирали за присуство на инфлуенца вирус, SARS-CoV-2 и/или RSV.

Детектирани се **126 позитивни случаи на грип**:

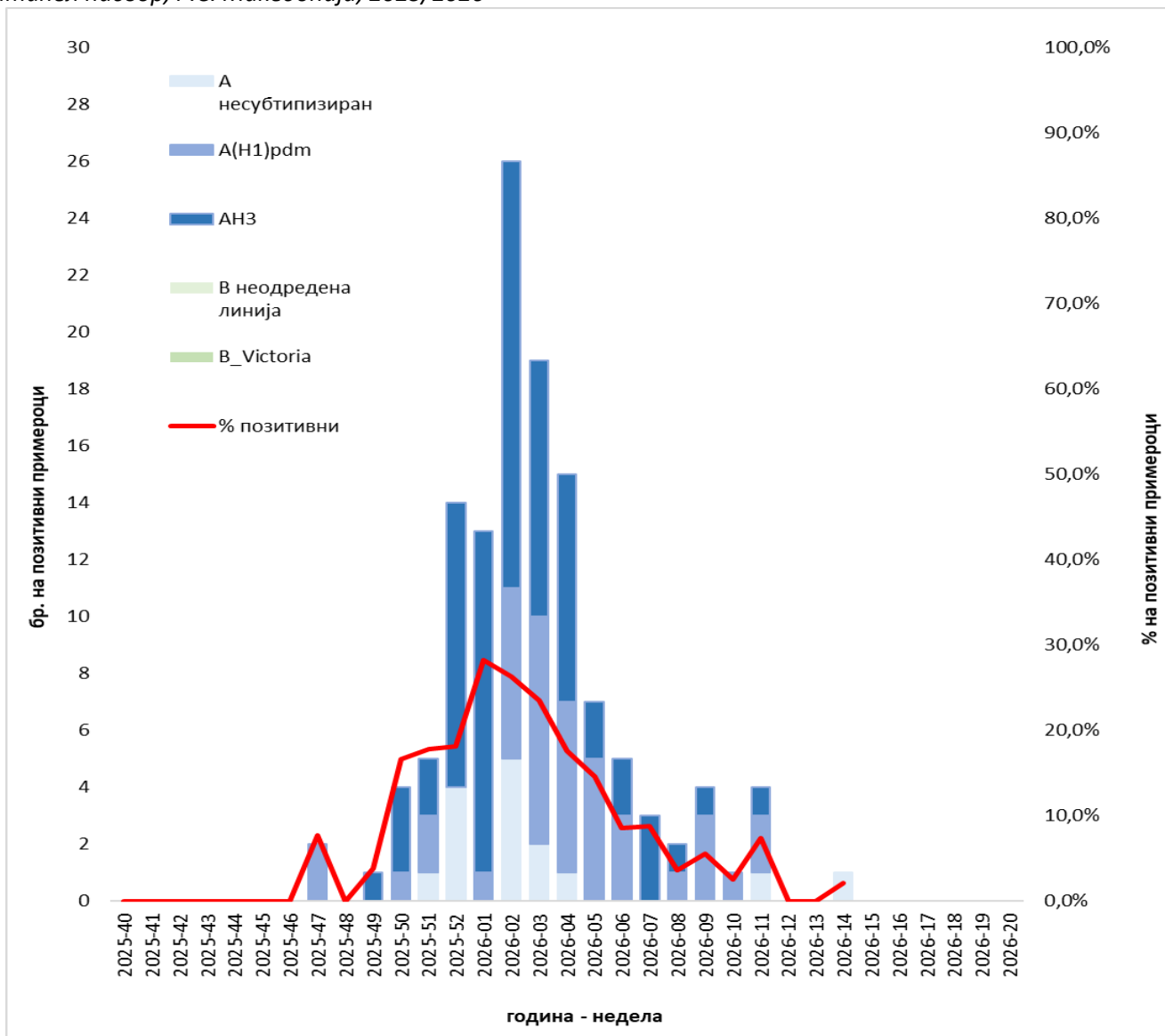
- **Influenza A – 126**
 - Influenza A(H1)pdm09 – 41 (32,5%)
 - Influenza A(H3) – 70 (55,6%)
 - Influenza A – несубтипизиран – 15 (11,9%)
- **Influenza B – 0**

Регистрирани се 26 позитивни случаи на SARS-CoV-2.

Регистрирани се 143 позитивни случаи на респираторен синцицијален вирус (RSV несуптипизиран – 5, RSV-A - 390 и RSV-B – 99).

Дополнително, детектирани се 5 други респираторни вируси кај тестираните примероци.

Графикон 3. Неделна дистрибуција на број и процент на позитивни примероци на грип, рутински и сентинел надзор, Р.С. Македонија, 2025/2026

ЕПИДЕМИОЛОШКИ КОМЕНТАР

Во текот на четиринаесеттата недела од 2026 година продолжува трендот на намалување на бројот на заболени и инциденцата на заболувања слични на грип на неделно ниво. Пријавената неделна инциденца е во рамките на вон-сезонска активност. Резултатите добиени од вирусолошкиот надзор над инфлуенца покажуваат дека има спорадична географска активност на вирусот на грип. Процентот на позитивност е под границата од 10%.

Согласно овие податоци, во државата има низок интензитет на вирусот на грип.

ОПШТИ МЕРКИ НА ПРЕВЕНЦИЈА

*Извор: <https://sezonskigrip.mk/>

Општите мерки за заштита од грип се насочени кон сите акутни респираторни заболувања и може да се од голема корист, особено ако се применуваат во текот на целиот зимски период:

- Да се избегнува собирање и престој во простории каде престојуваат повеќе луѓе, особено да се избегнува близок контакт со луѓе кои се болни или сомнителни – кашлаат, киваат, имаат покачена телесна температура.
- Често да се мијат рацете со вода и сапун или дезинфекционо средство.
- Да се загреваат просториите за престој и често да се проветруваат.
- Препорачливо е топло, слоевито облекување, топли бањи.
- Да се пијат топли напитки (чаеви и супи), овошни цедени сокови, вода со лимон.
- Да се земаат свежи продукти богати со витамини и минерали, најдобро овошје и зеленчук кои му се неопходни на организмот. Особено се пожелни продукти богати со витамин Ц (цитрони, лимони, портокали). Доколку не се располага секогаш со свежи прехранбени продукти, може да се користат и мултивитамински напитки и препарати.
- Практикување здрав начин на живот и навики, вклучително добар сон и одмор, здрава храна, одржувајте физичка и психичка активност, намалете го стресот.

Силниот имунитет ќе ви помогне да останете здрави или полесно да се справите со грипот и заболувањата слични на грип. Сепак, дури и да сте совршено здрави и да имате силен имунитет, може да заболите од грип или заболување слично на грип.

Што доколку се разболите од грип?

Следете ги следните препораки:

- Останете дома и не одете на работа, во училиште или на места каде има многу луѓе.
- Одморајте се и земајте многу течности и лесна храна.
- Избегнувајте блиски контакти со лицата со кои живеете, не примајте посети додека сте болни.
- Покријте го носот и устата со шамивче при кашлање и кивање. По употреба, фрлете ги во корпа за отпадоци.
- Носете заштитна маска кога контактирате со своите блиски во домот, кога кашлате и кивате.
- Практикувајте често и темелно миење на раце со топла вода и сапун.
- Користете влажни марамчиња кои содржат алкохол или средство за дезинфекција на рацете.
- Избегнувајте допирање на очите, носот и устата со раце.
- Често проветрувајте ја просторијата каде престојувате додека сте болни.
- Одржувајте ја чиста вашата околина – предмети, површини со средства за хигиена на домот.
- Ако сте над 65 години или имате хронични заболувања, или доколку симптомите на болеста се влошуваат или траат повеќе денови – побарајте лекарска помош

ВАКЦИНАЦИЈА ПРОТИВ ГРИП

Вакцинацијата против сезонски грип е најефикасна заштита од ова заболување. Институтот за јавно здравје препорачува вакцинација на целото население, особено на лица кои припаѓаат на т.н. ризични групи (согласно препораките на СЗО): Постарите лица (над 65 години), Деца на возраст од 6-59 месеци, Лица постари од 6 месеци со хронични болести, Бремени жени и Здравствени работници.

- ❖ За сезоната 2025/2026, Министерството за здравство обезбеди бесплатна четиривалентна вакцина во вкупна количина од 80.000 дози, наменета за приоритетните групи население. Вакцинацијата започна на 16.10.2025 година и се спроведува во Центрите за јавно здравје (ЦЈЗ) со нивните Подрачни единици (ПЕ) и/или Здравствените домови. Вакцинацијата на здравствените работници во Скопје се спроведува во Институтот за јавно здравје. Според податоците од Управата за електронско здравство, од почетокот на вакцинацијата, а заклучно со затворањето на овој извештај, вакцинирани се вкупно 77.281 лице од ризичните категории на населението со бесплатни вакцини.
- ❖ Дополнителни 2.400 дози комерцијални вакцини се набавени од страна на Центрите за јавно здравје, како вакцини за останатото население кое не спаѓа во горенаведените групи. Истите можат да се добијат за одреден финансиски надомест, а вакцинацијата се спроведува во Центрите за јавно здравје со нивните Подрачни единици. Според податоците од Управата за електронско здравство, со комерцијални вакцини се вакцинирани вкупно 1.841 лице.

Заклучно со четиринаесеттата недела, во РСМ, вакцинирани се вкупно 79.122 лица со бесплатна или комерцијална вакцина.

ЕВРОПСКИ РЕГИОН

*Извор: <https://erviss.org/>

Согласно извештајот на ERVISS објавен за дванаесеттата недела од 2026 година за активноста на вирусот на грип низ Европскиот регион на СЗО:

- Стапките на болести слични на грип (ILI) и/или акутна респираторна инфекција (ARI) се покачени над основните нивоа во 3 од 26 земји на Европскиот регион на СЗО кои објавувиле податоци.
- Циркулацијата на вирусот на грип продолжува да се намалува, а процентот на позитивност во сентинел надзорот во примарната здравствена заштита сега е под регионалниот праг на сезонска епидемија од 10%. Подтиповите на вирусот на грип АН1 и АН3 се ко-доминантни, иако постојат варијации помеѓу земјите и областите.
- Регионалните индикатори за активноста на SARS-CoV-2 останаа на базичните нивоа.
- Регионалните индикатори за активноста и сериозноста на RSV остануваат покачени но со тенденција кон намалување на активноста, со исклучок на некои земји каде останува на повисоко ниво. Оптоварувањето на болеста и процентот на позитивност остануваат највисоки кај деца на возраст под 5 години.

СЗО ги даде препораките за вакцините против сезонски грип за употреба во сезоната 2026-2027 на северната хемисфера. Се препорачува тривалентната вакцина да содржи:

Вакцини базирани на јајца

- A/Missouri/11/2025 (H1N1)pdm09-like virus;
- A/Darwin/1454/2025 (H3N2)-like virus; и
- B/Tokyo/EIS13-175/2025 (B/Victoria lineage)-like virus.

Вакцини базирани на клетки или рекомбинирани

- A/Missouri/11/2025 (H1N1)pdm09-like virus;
- A/Darwin/1415/2025 (H3N2)-like virus; и
- B/Pennsylvania/14/2025 (B/Victoria lineage)-like virus.

Компонентата B/Yamagata lineage веќе е исклучена со оглед на тоа дека вирусот не е регистриран од март 2020 година.

**Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје**